

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden
raadsnummer 2018 72
collegevergadering d.d. 20 november 2018
raadsvergadering d.d. 19 december 2018
fatale termijn n.v.t.
programma Participatie en Werkgelegenheid

portefeuillehouder A. Vervoort

team RGBAMO
registratienummer 1387874
steller D Claessens
doorkiesnummer
e-mail d.claessens@venlo.nl
datum 19 december 2018
bijlage(n) 2
datum verzonden

Voorstel om te besluiten

De Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019 - 2022 vast te stellen, waarmee wordt vastgelegd dat we de komende beleidsperiode werken aan:

1. Het scheppen van voorwaarden voor een beter toekomstperspectief door te voorkomen dat mensen in armoede of schulden terecht komen;
2. Het beperken en wegnemen van de belemmeringen, die inwoners van gemeente Venlo met een risico op armoede en schulden ervaren om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke leven;
3. Het voorkomen dat inwoners in armoede of schulden terug vallen.

Met het vaststellen van de integrale aanpak voor de periode 2019 - 2022 het beleidsplan Armoede 2014 - 2018 en het beleidsplan een integrale aanpak schuldhulpverlening 2017 - 2020 in te trekken.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Op grond van de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening (WGS) zijn gemeenten verplicht tot het opstellen van beleid schuldhulpverlening. Bovendien hebben gemeenten de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers te verbeteren. Via beleidsnota Integrale aanpak Actief uit Armoede en Schulden krijgt die zorgplicht vorm en kunnen we de komende jaren armoede en schulden actief voorkomen en tegengaan.

In de voorliggende Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden zijn doelen en speerpunten voor de komende jaren geformuleerd. Gemeente Venlo zal deze beleidsperiode focussen op:

1. Op de bewoner afgestemde houding en communicatie
2. Een sluitende en integrale aanpak
3. De doorontwikkeling van minimaregelingen
4. Meer inzicht in en grip op de effectiviteit van ons beleid

Na vaststelling van de beleidsnota door de raad zal het uitvoeringsprogramma ter vaststelling voorgelegd worden aan het college. Uitvoering van de beleidsagenda gebeurt binnen de bestaande personele en financiële kaders.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Integrale Aanpak actief uit schulden en armoede 2019 - 2022	14-11-2018
2.	Advies Adviesraad Sociaal Domein	
3.	..	..
4.	..	..
5.	..	..

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. **Wat is kernopgave** (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

Gemeenten zijn verplicht tot het opstellen van beleid schuldhulpverlening conform de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS). Bovendien hebben gemeenten mede de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers te verbeteren. Via beleidsnota Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden krijgt die zorgplicht vorm. De gemeenteraad wordt gevraagd om deze beleidsnota vast te stellen om armoede en schulden de komende jaren actief tegen te gaan en te voorkomen.

2. **Historische paragraaf** (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)

Het huidige beleidsplan Armoede loopt tot en met 2018. Dit betekent dat er voor de periode 2019 tot en met 2022 een nieuw beleidsplan kan worden vastgesteld. Vanaf de komende periode zal het schuldhulpverleningsbeleid geïntegreerd worden in het armoedebelaid. Op 25 januari 2017 is door de gemeenteraad het beleidsplan Een integrale aanpak schuldhulpverlening 2017 – 2020 in Venlo vastgesteld. Het bijbehorende uitvoeringsplan is op 15 mei 2018 door het college vastgesteld.

3. **Relatie met programma**

Dit voorstel valt onder programma 3 Participatie en Werkgelegenheid.

4. **Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat** (Wat wilt u bereiken?)

De doelstelling van het armoedebelaid is het voorkomen en tegengaan van armoede en schulden en het stimuleren en versterken van de eigen kracht en (arbeids)participatie van mensen, waarbij eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid voorop staat.

Dit betekent dat Gemeente Venlo:

- voorwaarden schept voor een beter toekomstperspectief door te voorkomen dat mensen in armoede of schulden terecht komen;
- de belemmeringen die inwoners van gemeente Venlo met een risico op armoede en schulden ervaren om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke leven, zoveel mogelijk beperkt en wegneemt;
- voorkomt dat inwoners in armoede of schulden terug vallen.

5. **Wat en waarom?** (Waarom is dit voorstel nodig?)

Aanleiding

Vijftien procent van de huishoudens in gemeente Venlo moet rondkomen van het sociaal minimum. Dit heeft een grote impact op de inwoners zelf en op onze samenleving. We vinden het belangrijk dat alle Venlonaren zo optimaal mogelijk mee kunnen (blijven) doen. Met het huidige armoedebelaid 2015-2018 heeft gemeente Venlo daarom de afgelopen jaren veel gerealiseerd om armoede te beperken en tegen te gaan. Aanleiding voor dit integraal beleid Actief uit de schulden zijn het verstrijken van de periode van het huidige armoedebelaid, de tekorten in het sociaal domein bij gemeente Venlo en de nieuwe inzichten en rapporten die landelijk zijn verschenen omtrent armoede.

Doelstelling en doelgroep

De doelstelling van deze integrale aanpak Actief uit armoede en schulden is het tegengaan van armoede en schulden en het stimuleren en versterken van de eigen kracht en (arbeids)participatie van mensen, waarbij eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid voorop staat.

Tot de doelgroep van deze integrale aanpak Actief uit armoede en schulden behoren de inwoners van gemeente Venlo die een kans op armoede of schulden hebben, de inwoners die reeds in armoede of een schuldensituatie leven en Venlonaren die net uit armoede of schulden zijn zijn en waarvan we terugval willen voorkomen. Voor alle inwoners met (problematische) schulden is er de mogelijkheid om schuldhelpverlening te bieden. Voor de uitvoering van het gemeentelijk armoedebeleid (i.c. het bepalen van het recht op gebruik minimaregelingen) wordt sinds een aantal jaren uitgegaan van 110% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) .

Wat staat er in de integrale aanpak Actief uit armoede en schulden

Gemeente Venlo heeft vier speerpunten geformuleerd waar we in deze beleidsperiode op zullen focussen:

1. Op de bewoner afgestemde houding en communicatie

We gaan op een andere manier dan tot nog toe communiceren met de Venlonaren die een risico hebben op armoede of schulden of al in deze situatie verkeren. Namelijk via degenen in de directe omgeving die vertrouwd worden. We maken hierbij gebruik van bestaande netwerken en instanties. Voorbeelden zijn burens, leraren, buurtondersteuners, zorgprofessionals, hulpverleners, vrienden of familie. Hierdoor komen deze kwetsbare inwoners sneller in beeld en is het op te lossen probleem kleiner. Om inwoners te ondersteunen duurzaam uit de armoede te komen, gaan we uit van de leefwereld van de inwoner en zetten we in op zelfredzaamheid en op (arbeids)participatie.

2. Armoede voorkomen en bestrijden vanuit een sluitende en integrale aanpak

Mensen in armoede verkeren in een complexe situatie. Armoede is vaak oorzaak én gevolg van meervoudige problematiek. Willen we op alle terreinen succes behalen en dan is een integrale aanpak nodig. We gaan nog meer samenwerken om de armoedeproblematiek aan te pakken: met uitvoering, beleid, de sociaal wijkteams en met partnerorganisaties. We zetten hierbij in op een combinatie van gerichte en structurele preventie, vroegsignalering, minimaregelingen, passende ondersteuning en nazorg. Schuldhelpverlening is vrijwel altijd verbonden met armoedebestrijding. Het schuldhelpverleningsbeleid zal daarom geïntegreerd worden in het armoedebeleid. We investeren hierbij in een zo effectief en integraal mogelijk schuldhelpverleningsproces, waarvan het terugdringen van de uitgaven van bewindvoering onderdeel is.

3. Doorontwikkelen minimaregelingen

We gaan de minimaregelingen doorontwikkelen, zodat ze aansluiten bij de doelstellingen van het armoedebeleid en we degenen die dat het hardst nodig hebben het beste helpen. We kiezen ervoor om alleen daar te ondersteunen waar écht nodig. Bovendien harmoniseren we de verstrekkingen in Venlo waar mogelijk en sluiten daarmee aan bij gemeenten van gelijke grootte.

4. Meer inzicht in en grip op de effectiviteit van ons beleid

We willen beter weten of we de juiste doelgroep bereiken met ons beleid, of dit aansluit bij wat deze doelgroep nodig heeft en of het beleid de effecten heeft die we willen bereiken.

Het stellen van doelen en in beeld brengen van maatschappelijke effecten (monitoring) zijn hiervoor noodzakelijk.

Deze nota Integrale aanpak Actief tegen schulden en armoede leggen wij u ter vaststelling voor.

6. Afweging / argumentatie (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)

Wil gemeente Venlo inwoners ondersteunen duurzaam uit armoede en schulden te komen dan is investering in een beter op de bewoner afgestemde houding en communicatie noodzakelijk. Bovendien kan enkel vanuit een integrale aanpak succes behaald worden in het terugdringen van de oorzaken en gevolgen van armoede en schulden. Vanuit het oogpunt van effectiviteit is het tevens van belang dat de minimaregelingen doorontwikkeld worden en aandacht wordt besteed aan monitoring van het beleid. Voor deze aanpak in het voorkomen en tegengaan van armoede en schulden is de Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019 – 2022 noodzakelijk.

7. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

Eind 2017 is het armoedebeluid 2015 – 2018 geëvalueerd door het onderzoeksbureau KWIZ. De uitkomsten van deze evaluatie zijn gebruikt als input voor voorliggende integrale beleid. Ook de externe partners zijn in een vroeg stadium betrokken bij de totstandkoming. Op 22 februari 2018 hebben diverse organisaties, ervaringsdeskundigen en cliëntenraden aangegeven waar volgens hen de nadruk op zou moeten liggen in het beleid. In maart 2018 zijn dezelfde vragen als in de externe sessie voorgelegd aan adviseurs en medewerkers van een groot aantal interne beleidsterreinen. Aan hen is tevens de opbrengst van deze brede sessie met de externe partners voorgelegd ter reactie. Om jongeren te betrekken bij de totstandkoming van het armoedebeluid is eenmalig geïnvesteed in 'Speaking minds'. De input en opmerkingen van deze 'meedenkers' zijn vertaald in een viertal speerpunten van het integraal beleid Actief uit de armoede en schulden. Deze speerpunten zijn getoetst bij een externe klankbordgroep en bij de Adviesraad Sociaal Domein. Nadat de input van de externe klankbordgroep en de Adviesraad Sociaal Domein verwerkt was zijn nogmaals gesprekken gevoerd met de interne adviseurs. De definitieve versie van de nota is tot slot ter advisering nogmaals aan de Adviesraad Sociaal Domein voorgelegd. Het advies van de adviesraad is toegevoegd in bijlage 2.

8. Financiële paragraaf

Met de uitgaven en opbrengsten van deze beleidsnota blijven we binnen de in november 2018 vastgestelde begroting.

9. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	Niet
Financiële risico's en aspecten	Wel
Inhuur externen / derden	Wel
Economische risico's	Niet
Maatschappelijke risico's	Wel

Raadsvoorstel - onderbouwing

Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	Niet
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	Niet
Overige strategische risico's	..

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

Het financiële risico is tweeledig. Enerzijds bestaat de kans dat, door de investering in betere communicatie over vangnet en door samenwerking met externe partners, het gebruik van de minimaregelingen en schuldhulpverlening gaat stijgen, waardoor tevens de kosten zullen stijgen. Bij een sterke stijging bestaat de kans dat de kosten hoger uitvallen dan verwacht. Anderzijds bestaat het risico dat de gestelde besparingsdoelen niet gehaald worden, waardoor de verwachte opbrengsten niet geleverd worden. Dit risico is voornamelijk van toepassing op het terugdringen van de uitgaven voor bewindvoering, omdat we van andere gemeenten weten dat het als gemeente moeilijk kan zijn om hier invloed op uit te oefenen.

Het maatschappelijke risico ligt in het naar beneden bijstellen van de vergoeding voor de individuele inkomenstoelage. Uit een benchmark van de bedragen van deze individuele inkomenstoelage met gemeenten van vergelijkbare grootte blijkt dat de aan te vragen bedragen voor de iit in gemeente Venlo hoger zijn dan in vergelijkbare gemeenten. Gezien de tekorten in het sociaal domein kunnen wij ons dit als gemeente niet veroorloven.

Gemeente Venlo gaat daarom de hoogte van de individuele inkomenstoelage harmoniseren met het bedrag dat de vergelijkbare gemeenten hanteren. Voor de mensen die jaarlijks individuele inkomenstoelage ontvangen bestaat door verlaging van de vergoeding de kans dat zij moeilijker rond kunnen komen.

Indien sprake is van inhuur externen / derden (Benoem de relevante kosten(begroting) en eventuele risico's)

Voor een deel van de uitvoering van de minimaregelingen wordt in team Rechtmatigheid indien nodig gebruik gemaakt van inhuur van externen. Deze externen (veelal trainees) voeren werkzaamheden uit voor de Geld Terug Regeling, de individuele inkomenstoelage en de collectieve zorgverzekering. De kosten hiervan worden gedekt binnen het armoedebeleid.

10. Vervolgprocedure voor de raad

Na vaststelling door de gemeenteraad zal ons college het uitvoeringsprogramma van de integrale aanpak Actief uit armoede en schulden vaststellen. Wij informeren uw gemeenteraad via de reguliere P&C-cyclus.

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden
raadsnummer 2018 72
raadsvergadering d.d. 19 december 2018

team RGBAMO
steller D Claessens
doorkiesnummer
e-mail d.claessens@venlo.nl
datum 20 september 2018

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 20 november 2018, registratienummer 1387874;

overwegende dat de integrale aanpak Actief uit armoede en schulden nodig is voor tegengaan van armoede en schulden binnen gemeente Venlo en het stimuleren en versterken van de eigenkracht en (arbeids)participatie van de inwoners van gemeente Venlo.

besluit vast te stellen:

- A. De Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019 - 2022, waarmee wordt ingezet op:
 - 1. het scheppen van voorwaarden voor een beter toekomstperspectief door te voorkomen dat mensen in armoede of schulden terecht komen;
 - 2. het zoveel mogelijk beperken en wegnemen van de belemmeringen, die inwoners van gemeente Venlo met een risico op armoede en schulden ervaren om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke leven;
 - 3. het voorkomen dat inwoners in armoede of schulden terug vallen.
- B. Het beleidsplan Armoede 2014 – 2018 en het beleidsplan een integrale aanpak schuldhelpverlening 2017 – 2020 in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2018.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten